

סוג הבחינה: א. בגרות לנבחני משנה
 ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
 מועד הבחינה: קיץ תשע"ד, 2014
 מספר השאלון: 177,034205

א ז ר ח ו ת

לבתי ספר עצמאיים

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	חלק א	—	(13×1)	—	23 נקודות
	—	חלק ב	—	(10×1)	—	
פרק שני	—		—	(15×3)	—	45 נקודות
פרק שלישי	—		—	(10×2)	—	20 נקודות
פרק רביעי	—		—	(12×1)	—	12 נקודות
	—		—	סה"כ	—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
 רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (23 נקודות)

בפרק זה שני חלקים. בחלק א' עליך לענות על אחת מהשאלות 1-2, ובחלק ב' עליך לענות על אחת מהשאלות 3-4.

חלק א'

ענה על אחת מהשאלות 1-2.

בשאלה שבחרת ענה על הסעיפים א-ב (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

1. קרא את הקטע שלפניך, וענה על הסעיפים א-ב שאחריו.

נציגים של הקואליציה חברו לנציגי האופוזיציה כדי למנוע מהממשלה להטיל גזרות בתחום הדיור. חבר כנסת מאחת הסיעות הקטנות באופוזיציה אמר שהכרחי שיהיה שיתוף פעולה בין האופוזיציה לקואליציה בתחום הדיור כדי למנוע את הטלת הגזרות. לטענתו, כל החלטה בתחום זה צריכה להיעשות בחקיקה במליאה, ולאחר דיון בוועדה של הכנסת, כמו כל חוק אחר בכנסת. (מן העיתונות)

א. הסבר מהי קואליציה, והסבר מהו התפקיד של האופוזיציה במשטר דמוקרטי. (8 נקודות)

ב. הסבר טענה אחת של חבר הכנסת מאחת הסיעות הקטנות באופוזיציה המובאת בקטע, וציין מהו העיקרון הדמוקרטי שעליו הוא הסתמך בטענתו. (5 נקודות)

2. קרא את הקטע שלפניך, וענה על הסעיפים א-ב שאחריו.

באחד היישובים בישראל התגלו אי-סדרים כספיים. בעקבות זאת מינה שר הפנים ועדה קרואה, והיא ניהלה את היישוב כמה שנים. לקראת הבחירות לרשויות המקומיות ביקשו כמה תושבים ביישוב משר הפנים לערוך בחירות גם ביישובם. לדבריהם, מאחר שתוקנו הליקויים יש להשיב את הניהול לידי התושבים, כמתבקש במשטר דמוקרטי. הם טענו שאמנם הוועדה הקרואה איזנה את התקציב, אך לא סיפקה את כל צורכי התושבים. כהוכחה לכך הציג אחד התושבים את דוח מבקר המדינה שהצביע על תפקוד לקוי ביישוב של שירותי החינוך, הרווחה וקליטת העלייה. לבסוף החליט שר הפנים לערוך בחירות ביישוב.

(מן העיתונות)

א. מדוע במשטר דמוקרטי נחוץ שלטון מקומי? (5 נקודות)

ב. הסבר את חלוקת התפקידים בין השלטון המרכזי לשלטון המקומי. הבא דוגמה לחלוקת תפקידים זו.

(8 נקודות)

חלק ב': שאלות עמדה

ענה על אחת מהשאלות 3-4 (לשאלה — 10 נקודות).

3. בחברה בישראל מתקיים דיון בנוגע למוסד הנשיאות. יש הטוענים שצריך לבטל אותו, ויש

הטוענים שאין לשנות את המצב הקיים.

הבע את עמדתך בעניין זה (בעד או נגד). הצג שני נימוקים התומכים בעמדתך ומתבססים

על מושגים מתחום האזרחות.

בכתיבתך הקפד על הרכיבים האלה:

א. טענה — הצגת עמדתך בעניין באופן ברור.

ב. הנמקה — הצגת שני נימוקים שבעזרתם אתה מבסס את טענתך על מושגים וידע מלימודי

האזרחות.

4. בחברה בישראל מתקיים דיון בנוגע לקצבאות הילדים. יש התומכים בקיצוץ הקצבה ויש

המתנגדים לכך.

הבע את עמדתך בעניין זה (בעד או נגד). הצג שני נימוקים התומכים בעמדתך ומתבססים

על מושגים מתחום האזרחות.

בכתיבתך הקפד על הרכיבים האלה:

א. טענה — הצגת עמדתך בעניין באופן ברור.

ב. הנמקה — הצגת שני נימוקים שבעזרתם אתה מבסס את טענתך על מושגים וידע מלימודי

האזרחות.

המשך בעמוד 4

פרק שני (45 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 5-8 (לכל שאלה – 15 נקודות).
בכל שאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

5. חוקה וחוקי יסוד

- א. הסבר מהי חוקה, וציין מטרה אחת של חוקה במשטר דמוקרטי. (5 נקודות)
- ב. ציין שני טיעונים נגד חקיקת חוקה בישראל. (5 נקודות)
- ג. הסבר את התפקיד של חוקי היסוד בחוקה. (5 נקודות)

6. נשיא המדינה

- א. "תפקיד הנשיא בישראל אינו ביצועי". הסבר משפט זה. (6 נקודות)
- ב. מהו השיקול שמנחה את הנשיא בבואו להטיל את הרכבת הממשלה על חבר כנסת? (4 נקודות)
- ג. ציין שני תנאים המגבילים את סמכותה של הכנסת בבואה להדיח את הנשיא מתפקידו. (5 נקודות)

7. הכנסת ועבודתה

- א. במליאת הכנסת נערכים דיונים משני סוגים: דיון סיעתי ודיון אישי. הסבר מהו דיון סיעתי ומהו דיון אישי. (6 נקודות)
- ב. ציין כמה זמן נמשכת כהונה של כנסת שנבחרה, והסבר מתי כנסת חדשה מתחילה לכהן. (5 נקודות)
- ג. ציין והסבר שני תחומים שבהם יש זכויות לחברי הכנסת. (4 נקודות)

8. הרשות השופטת

- א. מדוע חשוב שהרשות השופטת תהיה עצמאית ובלתי תלויה? (5 נקודות)
- ב. הסבר את עקרון ה"סוב-יודיצה", והסבר במה עיקרון זה תורם לשמירה על האי-תלות של הרשות השופטת. (6 נקודות)
- ג. פרט את הרכב הוועדה למינוי שופטים. (4 נקודות)

פרק שלישי (20 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 9-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).
בשאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

9. מועצת עיריית תל אביב דנה בהצעה להפעיל תחבורה ציבורית בשבת. המתנגדים להצעה טענו שהפעלת תחבורה ציבורית בשבת תפגע פגיעה חמורה בקדושת השבת ובשמירה על הצביון היהודי של החיים הציבוריים בעיר, והיא אף נוגדת את סעיפי הסדר הסטטוס־קוו. (מן העיתונות)

א. הסבר מהו הסדר הסטטוס־קוו, וציין איזה מן התחומים שבהסדר עלול להיפגע אם

תתקבל הצעת המועצה. הדגם את דבריך מתוך הקטע. (4 נקודות)

ב. ציין נימוק אחד בעד הסדר הסטטוס־קוו של כל אחד משני הצדדים שהיו שותפים לקביעתו (סך הכול שני נימוקים). (4 נקודות)

ג. ציין שני חוקים שנועדו לשמור על הצביון היהודי של החיים הציבוריים במדינת ישראל. (2 נקודות)

10. מדינת ישראל – מדינת העם היהודי

בעקבות התערערות המצב הפוליטי באוקראינה, הביעו מנהיגים יהודיים במדינה זו חשש ממהומות שיחמירו את מצב הקהילה היהודית שם. מדינת ישראל והסוכנות היהודית החליטו לסייע לחברי הקהילה היהודית לשמור על ביטחונם ועל מוסדותיהם. (מן העיתונות)

א. מדינת ישראל היא מדינת העם היהודי.

לפי חוק השבות, הסבר את ביטוי המעשי של קביעה זו. (2 נקודות)

ב. הסבר את היחס של מדינת ישראל ליהודי התפוצות, וציין שתי דוגמאות ליחס זה: דוגמה אחת מן הקטע ודוגמה אחת על פי מה שלמדת. (4 נקודות)

ג. הסבר את העמדה של הרב וולדינברג בנוגע לניהול המדינה כמדינת העם היהודי, על פי ההלכה. (4 נקודות)

11. בתי הדין הרבניים

א. כתוב מי מוסמך להעניק כושר לדיינים בבתי הדין הרבניים, וציין את ההרכב של כל בית דין. (4 נקודות)

ב. ציין מי ממנה את בית הדין הרבני הגדול, ועל פי מה נקבע מינוי זה. (2 נקודות)

ג. ציין שני בתי דין רבניים עצמאיים הפועלים בישראל, והסבר מי נזקק לבתי דין אלה. (4 נקודות)

פרק רביעי (12 נקודות)

ענה בקצרה על שאלה אחת מהשאלות 12-13 (לכל שאלה – 12 נקודות).

12. הצג את המושג **תקנות לשעת חירום**.

הסבר כיצד התקנות לשעת חירום עלולות לפגוע בזכויות האדם והאזרח.

13. הצג את דרכי הפעולה של **בג"ץ**.

הסבר כיצד בג"ץ פועל למימוש **צדק חברתי**.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך